

TRIGON

*Evropské dny
handicapu*

2010

2010
Evropský rok
boje proti
chudobě
a sociálnímu vyloučení

Zastoupení
Evropské komise
v České republice

EVROPSKÝ PARLAMENT

generální partner

OSTRAVA!!!

partneři a sponzoři

neziskový sektor

asociacetrigon.eu

autistické
spektrum

ocenění

fundraising

trendy

sociální
podnikání

personalistika

daňové assignace

EDH2010

Evropské dny handicapu překročily hranice dalších zemí

rozhovor

Je velmi obtížné přesvědčovat okolní svět, že právě vy jste ti lepší, schopnější a jedineční. Úskalí, na které naráží více či méně každá nezisková organizace v Česku. I když Asociace TRIGON, která poskytuje a zajišťuje lidem s handicapem profesionální služby a účinnou pomoc vedoucí k jejich integraci do společnosti, to má o něco snazší než jiné podobné společnosti. „Jsem ráda, že v poslední době je přece jen o naší asociaci docela často slyšet a její aktivity, zejména tradiční Evropské dny handicapu jsou mediálně prezentovány,“ řekla bezprostředně po skončení EDH 2010 ředitelka Olga Rosenbergerová.

■ **Letošní Evropské dny handicapu jeho účastníci a hosté hodnotili jako přelomové a velmi úspěšné. Můžete si tedy po ročních přípravách konečně na chvíli vydechnout.**

Mýlíte se, v plném proudu je už příprava XIX. ročníku EDH. Hodnotíme a analyzujeme - letos jsme se historicky poprvé věnovali nejen otázkám péče a služeb pro znevýhodněné, ale odborníci z celé Evropy projednávali možnosti výběru sociálních pracovníků a jejich odměňování, financování neziskových organizací apod. Víte, není snadné získat vzdělaného a hlavně zaujatého člověka, který bude pracovat za podprůměrnou mzdu. Přitom ve výběrových řízeních požadujeme po zájemcích vysokoškolské vzdělání, kreativitu a všestrannost. Získat kvalitního zaměstnance pro oblast sociálních služeb je v našich podmínkách obtížný úkol. Ještě obtížnější je pak zaměstnance udržet.

■ **Co je nejdůležitější při určování směru cesty a hlídání nadeklarovaných hodnot?**

V současných podmínkách, kdy jsou určující peníze, je to věčný boj o ně. Je však zapotřebí si uvědomit, že peníze nejsou metou, ale pouze prostředkem k naplňování cílů obecné prospěšnosti. To vám určitě potvrdí většina lidí z českých neziskovek. Nikdo z nás není

schopen fungovat bez podpory státu, měst a obcí, bez zdrojů z Evropské unie a také sponzorských peněz. Uvědomujeme si to, ale na druhou stranu jsou to vládnoucí struktury, které na základě poptávky určují potřebnost naší činnosti. Měli bychom pracovat v rámci zakázky. A ten, kdo ji stanovuje, by ji měl také z větší části zaplatit, jak je to i v jiných demokraciích běžné.

■ **To znamená, že neziskový sektor u nás je stále odsouzen do role prosebníka?**

To netvrdím. V TRIGONU jsme přesvědčeni, že stejně jako musí podnikatelé investovat, chtějí-li růst, tak i neziskové organizace se musí chovat podobně, jestliže chtějí rozšiřovat a zkvalitňovat své programy a služby. A aby mohla naše asociace jít dopředu, museli jsme provést razantní změny ve strategiích, zdrojích i způsobu uvažování. K uskutečňování změn uvnitř organizace nám pomáhají především zkušenosti našich kolegů ze zemí EU, kde jsou podmínky fungování neziskového sektoru na jiné úrovni než v českém prostředí. Nenahraditelnou praktickou zkušeností a motivací pro naše zaměstnance jsou stáže a studijní pobyty podporované Národní agenturou vzdělávacích evropských programů. Jiný způsob práce si musíte prostě osahat, abyste ho pochopili a mohli realizovat. Navenek jde především o komunikaci, partnerství a spolupráci, a to mezi organizacemi navzájem i ve vztahu ke státní správě. Učíme se nebát se a své názory otevřeně vyjadřovat směrem k těm, kteří mohou změny prosadit. Pokud se týká role sponzorů, často se setkáváme s podnikateli, kteří by uvítali možnost prostřednictvím daňových asignací určovat odvod svých daní do konkrétních veřejně prospěšných projektů.

■ **O neziskovkách je hodně slyšet i díky významnému mezinárodnímu počínu, jakým jsou Evropské dny handicapu...**

Ano, Evropské dny handicapu jsou projekt, jehož se dlouhé roky účastní odborníci z Francie, Itálie, Polska, Slovenska a České republiky. Letos poprvé jsme přivítali

zástupce neziskových organizací z Albánie, Ukrajiny a Rumunska. Velmi zajímavá a podnětná setkání! Dohodli jsme se, že naše spolupráce bude pokračovat, další spolupráce vítá i Open society fund, která se snaží pomoci méně rozvinutým zemím z východu.

■ **Jaké máte představy?**

Navrhla jsem pro ně vytvořit speciální vzdělávací a tréninkové programy. Vidím v tom určitou povinnost z naší strany, jsme dlužni jim předat své zkušenosti. Na tvorbě vzdělávacího programu spolupracujeme s Ústavem speciálně pedagogických studií v Olomouci. Spolu s ostatními máme jediný cíl: zefektivnit mezinárodní spolupráci a vytvořit silnou evropskou platformu organizací věnujících se péči a pomoci lidem znevýhodněným a handicapovaným. A navážu ještě na otázku financování neziskového sektoru – více peněz znamená více prospěšné práce, nebo ještě lépe – méně slibovat a více pomáhat.

Vážený přítel,

město Ostrava má kvalitně propracovanou síť sociálních služeb a zdravotnictví, protože lidé každého věku se mohou ocitnout v nelehké situaci, kdy potřebují pomoc. Při zajišťování sociálních i zdravotnických služeb spolupracuje také s jednotlivými městskými obvody i nestátními neziskovými organizacemi, mezi něž patří občanská sdružení, účelová církevní zařízení či obecně prospěšné společnosti. Tato nabídka a spolupráce je přesně vymezena zpracováním takzvaných komunitních plánů v rámci města. V Ostravě existuje 100 neziskových organizací, které nabízejí pomoc lidem s problémy, ať už jsou to děti, senioři, rodiny, handicapovaní.

Například jen v roce 2009 vynaložilo město na provoz příspěvkových organizací v dané oblasti více než 700 milionů korun, další stovky milionů korun však šly do neinvestičních prostředků a realizací různých projektů. K těm patří i pořádání Evropských dnů handicapu, které se letos konaly už poosmnácté. Tato významná akce je zaměřena na spolupráci a výměnu zkušeností našich i zahraničních odborníků v oblasti pomoci osobám s handicapem a integraci postižených do společnosti.

Je potěšující, že každoročně se počet účastníků z různých zemí zvyšuje, město má možnost konfrontovat své zkušenosti s odborníky ze zahraničí či naopak jim předávat své poznatky z této sociální oblasti. Bývá to také příležitost pro prezentaci aktivit a dovedností mládeže a dospělých se znevýhodněním. Podobných událostí si město váží, přinášejí poznání i možnost zlepšovat handicapovaným život a veřejnosti ukázat, že se o ně dovedeme postarat.

Petr Kajnar
primátor města Ostravy

Proč jste se rozhodli podporovat 18. ročník EDH v Ostravě?

anketa

ALEŠ ZBOŽINEK **ředitel, Krajská pobočka VZP** **pro Moravskoslezský kraj**

Evropské dny handicapu považujeme za velmi přínosný projekt. Zaměření akce, která je směřována na spolupráci mezi odborníky v oblasti pomoci osobám s handicapem a jejich integraci do společnosti je pro nás problematikou velmi blízkou a koresponduje s celkovou vizí Všeobecné zdravotní pojišťovny. Vítáme příležitost podpořit akci, na které se prezentují také umělecké aktivity a kreativní dovednosti osob s handicapem. Pevně věříme, že podpora ze strany VZP přispěje ke zvýšení kvality poskytovaných služeb a profesionalizaci neziskových organizací do projektu zapojených. Zároveň považujeme za svou povinnost otevírat prostor lidem s různým druhem postižení tak, aby jejich život byl pro ně samotné co nejmýsluplnější.

JOLANDA PILAŘOVÁ **tisková mluvčí,** **Česká televize Ostrava**

ČT Televizní studio Ostrava podporuje zpravodajsky i ve svých publicistických pořadech aktivity zaměřené na zlepšení životní situace handicapovaných spoluobčanů. Organizátory akcí, jako jsou např. Evropské dny handicapu, zveme do kontaktních pořadů a o průběhu tohoto mezinárodního projektu informujeme v regionálních zprávách. Jak známo, Česká televize pořádá svou vlastní sbírku s názvem Pomozte dětem. Společně s lidmi z Nadace rozvoje občanské společnosti se ostravské studio účastní při rozhodování o vybraných prostředcích a jejich rozdělení přihlašovatelům z moravskoslezského regionu. V tomto měsíci aktuální ročník sbírky vrcholí a my tyto finance i konkrétní pomoc, která se díky nim v našem regionu realizuje, bilancujeme před očima diváků.

IVO SCHÖTTA **ředitel, Nadace Preciosa**

Nadace Preciosa podporuje široké spektrum dobročinných aktivit. Na pomoc osobám s handicapem včetně jejich integrace do společnosti vypisujeme každoročně grantové řízení. Náš zřizovatel firma Preciosa a.s. je významným producentem křišťálu. Proto jsme na ocenění „Křišťálový kamínek“ přispěli právě věcnými cenami vyrobenými u nás v Jablonci nad Nisou. Doufáme, že tyto křišťálové dárky potěší a pomohou prezentovat naši republiku v rámci organizované mezinárodní akce.

MARCELA CISOVSKÁ **marketing, Český rozhlas Ostrava**

Protože nám lidé s handicapem nejsou lhostejní. A neziskové organizace, které jim pomáhají překonávat každodenní nelehký úděl, si zaslouží pozornost i povzbuzení. Evropské dny handicapu podporujeme už několik let. Vždyť nejen, že ukazují, jaký je život s postižením, ale zároveň přináší spoustu nápadů a inspirace pro odborníky z celé Evropy. Český rozhlas Ostrava je regionální stanicí veřejné služby a touto cestou chceme poděkovat a vyjádřit podporu všem, kteří do této nelehké práce vkládají energii a kus svého srdce. Děkuje.

VĚRA BREIOVÁ **tisková mluvčí, ArcelorMittal Ostrava**

Ve společnosti ArcelorMittal Ostrava mají projekty sociální odpovědnosti důležité místo. Snažíme se podporovat ty, kteří to potřebují, nejen finančními dary, ale i dalšími způsoby. Naši zaměstnanci se díky podpoře ze strany vedení společnosti každoročně zapojují do dobrovolnických aktivit. Touto formou pomáhají mnoha neziskovým organizacím, často i těm, které se starají o handicapované děti či dospělé. Proto nás zaujal

i projekt Evropských dnů handicapu. Chtěli jsme podpořit akci pomáhající těm, kterým se snaží pomáhat naše firma i naši zaměstnanci.

MARCELA MRÓZKOVÁ HEŘÍKOVÁ **ředitelka, TV Fabex**

Jelikož jsem vyrostla s maminkou na vozíčku, která se přesto snažila vykonávat své povolání právnicka a žít plnohodnotným životem, snažím se vždy pomoci podobných akcím, které odstraňují bariéry.

JIŘÍ BLAŽEK **jednatel, PCV Alfa Ostrava**

Evropské dny handicapu patří k nepřehlédnutelným a ve světě velmi respektovaným projektům. Mnohé aktivity pro zdravotně postižené se v současné době potýkají s velkými problémy, zejména těmi ekonomickými. Naše firma si uvědomuje svoji společenskou odpovědnost. Považujeme za důležité, aby podnikatelské ziskové subjekty zaměřily svou pozornost ještě intenzivněji na sponzoring, dárcovství i charitu neziskových organizací. Zatím v Česku postrádáme systém daňových asignací, který funguje v jiných evropských zemích.

4. října

Fotbalový start

Mezinárodní týdenní akci Evropské dny handicapu 4. října dopoledne slavnostně zahájili náměstek primátora Lubomír Pospíšil a předsedkyně pořádající Asociace TRIGON Olga Rosenbergerová.

Nástup pěti fotbalových mužstev z Itálie, Slovenska, Polska a České republiky na hřiště sportovního areálu Ostravské univerzity dával tušit, že tentokrát účastníci Evropských dnů handicapu zažijí něco nebývalého. Bubeníci z Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě roztleskali halu už před prvním hvizdem píšťalky. Borci z polského Těšína, italské Ceseny, slovenského Trenčína, českého Zlína a Ostravy hráli s ta-

kovým zaujetím a tak dobře, že chvílemi byla v hale atmosféra lepší než „na Baníku“.

„Jsem překvapený výkony a vysokou úrovní jednotlivých mužstev. Během turnaje jsem zaslechl otázku, jestli bychom nechtěli u nás v Ostravě pořádat v rámci EDH podobná utkání pravidelně. Je to docela lákavá představa,“ řekl ředitel Čtyřlístku – ostravského centra pro osoby se zdravotním postižením Svatopluk Aniol. Právě klienti Čtyřlístku, SK Medvědi Ostrava, získali titul absolutního vítěze mezinárodního fotbalového turnaje EDH 2010 a jejich Ondřej Šuráb byl vyhlášen jako nejlepší brankář. Obrovskou radost měli z druhého místa fotbalisté Speciální základní školy internátní Trenčín. „Třetí místo je pro moje kluky z Dětského domova a Základní školy speciální a praktické ve Zlíně obrovskou motivací pro další tréninky a zápasy. Tentokrát byli lepší Ostraváci, ale naše moravská rivalita v tom dobrém slova smyslu pokračuje. Byla to skvěle připravená akce,“ uvedl David Bělounek, trenér a vedoucí týmu Duha Zlín. Jeho svěřenec Pavel Chrastina si domů odváží „zlatý“ míč za 9 vstřelených gólů. Miláčky obecnostva však jednoznačně byli bezprostřední Italové z Cils Ceseny. Skončili sice v poli poražených, ale temperamentní komik na hřišti i střídače Valerio Gatto si z Ostravy odváží titul Nejsympatičtější hráč.

Víceleté projekty zajistí kvalitnější výběr sociálních pracovníků

5. října

Konference věnovaná výběru sociálních pracovníků se uskutečnila 5. října v SŠ Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě za velké pozornosti českých a zahraničních účastníků mezinárodní akce Evropské dny handicapu. Jen s obtížemi si lze představit, jaké komplikace a problémy provázejí české neziskové organizace při výběru zaměstnanců a vyplácení mezd. „Základ toho všeho jednoznačně spočívá v systému udělování jednoletých účelových dotací, které v mnoha případech musí být vyúčtovány do konce daného kalendářního roku,“ řekla předsedkyně ostravské Asociace TRIGON Olga Rosenbergerová s tím, že v Itálii a Francii jsou v současné době rozhodně příznivější podmínky.

Marilema Zuccherofino, prezidentka italské asociace FUTURA, uvedla, že v Itálii a některých dalších evropských zemích se v neziskovém sektoru osvědčily víceleté projekty. V sociálních službách mají tedy zahraniční partneři výhodu. Tří a víceleté projekty jim dávají možnost uzavírat se zaměstnanci pracovní smlouvy na delší dobu.

„Jak máme zajistit kvalitní a stabilní personál, jak jej máme motivovat, když nás neustále svazuje nejistota. Proto chceme společně iniciovat změnu a apelovat zejména na orgány státní správy, aby při vyhlášení výběrových řízení na dotace pro neziskovky zavedly perspektivní systém víceletého financování. To je základní krok vedoucí k řešení této problematiky,“ řekla Olga Rosenbergerová.

ZÁJEMCI O PRÁCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH NEMAJÍ PŘEDSTAVU, CO JE ČEKÁ

Na přípravě i realizaci Evropských dnů handicapu se významně podílel také Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace. Jeho ředitele Svatopluka Aniola jsme se zeptali:

■ Na konferenci zaznělo několik zásadních otázek. Které to byly?

Jak organizujeme výběrová řízení? Máme kvalitní vedoucí, kvalifikované personalisty, věnujeme dostatek času přípravě a samotnému výběrovému řízení? Mají lidé, kteří se ucházejí o práci v sociálních službách, představu o tom, co je očekává? Nabízíme uchazečům dostatečně zajímavé pracovní podmínky, které jsou vyvážené s požadavky kladenými na zaměstnance v sociálních službách?

■ V čem spočívá největší problém při výběru sociálních pracovníků?

V případě velkých organizací s kvalifikovanými personalisty probíhají výběrová řízení zcela srovnatelně s našimi italskými a francouzskými kolegy. Problém je u malých organizací, kde musí být většina funkcí kumulována a kvalifikovaného personalistu tak mohou zaměstnávat málokde. Tomu pak odpovídá úroveň personální práce a promítá se to i do výběru zaměstnanců, jenž patří k nejsložitějším personálním činnostem. Řešení vidíme ve vytváření personálních útvarů s odborníky, kteří by poskytovali služby více organizacím. Ať už v rámci nově zakládaných asociací, sdružení nebo i jako samostatný subjekt. Takováto služba by však musela být výrazně levnější než ve stávajících personálních agenturách.

■ Kdo se uchází o práci v sociálních službách?

Řada uchazečů o zaměstnání jsou lidé, kteří v této sféře pracovat chtějí, ale nemají vůbec představu o tom, co je čeká. Pod pojmem zdravotně postižený si většina obyvatel představuje člověka na vozíčku nebo jinak tělesně postiženého. Člověk s mentálním postižením pak pro ně často znamená velký šok, který mnoho z nich nedokáže překonat a zůstat. Navíc požadavky na výkon činností v sociálních službách naprosto neodpovídají nabízeným podmínkám a jsou

rozhodujícím důvodem, proč je problémem získat schopné a motivované zaměstnance pro sociální služby. Noví pracovníci nastupují se základním platem kolem 9 tisíc korun. I tato výše však má být snížena. Přijít mají také o skromné zaměstnanecké benefity.

■ Domníváte se, že se u nás dělá dost pro zvyšování prestiže těch, kteří se profesionálně nebo dobrovolně věnují práci s lidmi se zdravotním postižením?

Myslím, že v této oblasti má stát ohromný dluh. V koncepci podpory transformace pobytových sociálních služeb si vláda sama dala úkol připravit všeobecnou mediální kampaň o procesu transformace. O žádné kampani se však nedá hovořit. Jsou to jen útržky, které veřejnost nedokážou ovlivnit. To, jak se o sociálních službách hovoří mezi politiky, jak rozhodují šmahem o snížení zdrojů pro tuto oblast, aniž někdy navštívili jakékoliv zařízení sociálních služeb, jak je hrubě podceňována práce se zdravotně postiženými, jak jsou lidé v sociálních službách mizerně placeni, prestiž lidí v sociálních službách nezvedne. A je velmi smutné, že člověk, který se stará o jiného člověka, je daleko hůře odměňován než člověk, který třeba ohýbá plechy.

5. října

Zahraniční účastníky Evropských dnů handicapu přijal 5. října odpoledne v Nové radnici náměstek primátora Ostravy Lubomír Pospíšil. Po ukončení přátelského setkání zástupců města s hosty z Francie, Itálie, Albánie, Rumunska a Ukrajiny využili někteří možnost prohlédnout si Ostravu z ptáčí perspektivy. Ředitele a prezidenty evropských neziskových organizací a asociací překvapila moravskoslezská metropole svou podzimmní barevností.

Návštěva Nové radnice

Co víš o Evropské unii?

6. října

Mezinárodní soutěž Co víš o Evropské unii prověřila znalosti žáků z Polska, Slovenska i Česka. Do měření sil se zapojily děti z polských Katovic a Ratiboře, slovenské Prievidzy a domácí týmy z Třince a Ostravy. Soutěž v rámci Evropských dnů handicapu uspořádala 6. října Základní škola Kpt. Vajdy v Ostravě-Zábřehu.

„Akci připravujeme už třetím rokem, a řekla bych, že každý ročník má lepší úroveň, děti bojují opravdu s nadšením,“ uvedla ředitelka školy Eva Sroková. Znalosti památek, hlavních měst i třeba významných

osobností EU prokazovali žáci se speciálními vzdělávacími potřebami například ve výtvarné části, kdy měli za úkol správně vybarvit vlajky vybraných členských států EU. Nejlépe obstály děti ze ZŠ Třinec, na druhé příčce stanuli žáci z Katovic a třetí místo obsadila ostravská ZŠ Ukrajinská.

Podle E. Srokové však konečné pořadí není důležité. Vyhráli totiž všichni. „Děti prokázaly nejen věcné znalosti a výtvarné dovednosti, ale především schopnost spolupráce a zapojení do společnosti. A to je důležitější než jakákoli medaile.“

6. října

Neziskovým organizacím pomůže nezávislost na rozpočtu státu

O mítink věnovaný otázkám financování neziskových organizací, který se konal 6. října v prostorách Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, byl mimořádný zájem. Odborníci z celé Evropy se věnovali systémovým změnám v oblasti nestátních neziskových organizací, odpovědnosti institucí veřejného života a jejich vlivu na ekonomický a sociální život, ale také diskutovali, jak například zajistit dlouhodobou udržitelnost neziskovek, zvýšit zájem o jejich podporu a sponzorování a zlepšit komunikaci vedoucí k partnerství s veřejností i státní správou.

„Občanské aktivity zdravotně postižených se v dnešní době dostávají do velmi těžké ekonomické situace, kterou téměř neumí řešit. V našem státě nejsou tradiční systémy podpory neziskových subjektů, které jsou obvyklé v jiných evropských zemích. Chybí systém daňových asignací, který umožňuje, aby každý poplatník daně z příjmu mohl přímo poskytnout část daně některé neziskové organizaci. Diskuze o daňové asignaci probíhá už dlouho. Troufnu si předpokládat, že tento zákon nebude v nejbližších letech přijat, neboť současná vláda má jiné priority než podporu

neziskového sektoru,“ uvedl Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR.

„Poskytování dotací je především věcí jednotlivých rezortů. Od roku 2008 však zaznamenáváme klesající objem financí do neziskového sektoru. Nejvíce jsou dotovány projekty občanských sdružení a obecně prospěšných společností jen z jednoho zdroje a nadace a nadační fondy téměř vůbec,“ řekla Hana Frištenská z Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

V. Krása poznamenal, že v České republice jednoznačně schází systém institucionálního zajištění stabilních příjmů pro neziskové organizace obecně, tím spíše však pro organizace zabývající se problematikou osob se zdravotním postižením. Podpora státu je postupně snižována a jiné finanční zdroje nejsou zatím k dispozici.

„Jsem přesvědčen, že neziskové organizace nemají být prioritně financovány z veřejných zdrojů, ale mají mít k dispozici systémy, které jim zajistí relativně stabilní finanční prostředí umožňující jim plnit funkce, které vyplývají z jejich statutu. Osobně bych preferoval jasně definované příjmy z veřejné loterie a dále z daňových asignací. Tyto příjmy by měly být doplňovány finanční podporou konkrétních projektů neziskových organizací zaměřených na nějaký palčivý problém, a to nadacemi, nadačními fondy, sbírkami, dárcovskými SMS a podobně. Tím by se zajistila různorodost financování a odstranila se závislost na jednom zdroji. Tato závislost je vždy pro neziskový subjekt nebezpečná. Nezávislost na rozpočtových prostředcích státu by pomohla neziskovým organizacím, aby lépe obhájovaly komunitu lidí se zdravotním postižením. Obávám se však, že v dnešní době jsou tyto představy pouze zbožným přáním,“ řekl Václav Krása na EDH 2010.

Jarmark na Černé louce

6. října

Tradiční jarmark, na němž si návštěvníci a hosté slavnostního večera Křišťálový kamínek, a nejen oni, mohli koupit výrobky neziskových organizací a seznámit se s poskytovanými službami osobám se znevýhodněním, patří k Evropským dnům handicapu jako slunce k létu nebo jahoda k šampaňskému. Letošní ročník zaznamenal rekordní účast vystavujících a prodávajících organizací. Jejich počet překročil třicetku a podle vyjádření některých účastníků jarmarku, v příštím roce se do Ostravy určitě opět a hlavně rádi podívají.

6. října

Křišťálový kamínek 2010

Na slavnostním večeru Evropských dnů handicapu (EDH) Křišťálový kamínek 2010 byla předána za účasti zástupců Evropské komise, generálního partnera projektu města Ostravy a dalších sponzorů, partnerů a sympatizantů prestižní stejnojmenná ocenění.

Ředitelka EDH a předsedkyně pořádající Asociace TRIGON Olga Rosenbergerová řekla: „Chceme takto vyzdvihnout činy a aktivity handicapovaných a chceme poděkovat lidem, kteří se znevýhodněným profesně věnují – často bez ohledu na svůj volný čas. Výběr byl letos velmi těžký, sešlo se více než čtyřicet nominací.“

Křišťálové kamínky 2010 získali: Petr Koutný z ABAK Ostrava za dlouholetou dobrovolnou práci trenéra florbalistů – vozičkářů, klient Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením v Ostravě Jan Kubík, a to za vynikající sportovní reprezentaci Ostravy a České republiky i za kulturní a společenské aktivity. Pro ocenění si na pódium do posledního místa zaplněného sálu pavilonu A na výstavišti Černá louka přišel učitel ZŠ pro sluchově postižené v Ostravě-Porubě Bohumil Vaněk. Křišťálový kamínek mu byl předán za úspěšnou pedagogickou činnost v oblasti tělovýchovy a sportu sluchově postižených dětí. Držitelkou ocenění je rovněž Věra Strnadová, která má mimořádné zásluhy na zlepšení životních podmínek neslyšících v České republice.

Přes 38 let se věnuje práci pro neslyšící, pomáhala zakládat Českou unii neslyšících, v současné době spolupracuje na projektu simultánního přepisu mluvené řeči v reálném čase, což je zcela nová komunikační pomůcka pro ohluchlé osoby.

6. října

Záštita nad EDH 2010 převzala Evropská komise a primátor Ostravy Petr Kajnar

Evropské dny
handicapu
XVII. ročník
integrace
handicap
OSTRAVA
2010

6. října
18 hodin

výstaviště Černá louka
pavilon A

křišťálový kamínek

hudební skupina DELFINI z Itálie
žáci a studenti Múžické školy
při Lidové konzervatoři

Ostrava-Mariánské Hory

Asociace
TRIGON

Držitelé ocenění Křišťálový kamínek 2010:

Petr Koutný, ABAK Ostrava

Jan Kubík, Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením v Ostravě

Bohumil Vaněk, ZŠ pro sluchově postižené v Ostravě-Porubě

Věra Strnadová, předsedkyně Komise pro skryté titulky při ASNEP (Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel)

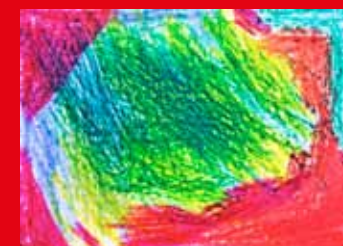
6. října

Charitativní aukce překvapila

Vyhlášení výsledků výtvarné soutěže EDH 2010 s názvem Není důležité zvítězit, ale zúčastnit se provázela srdečná atmosféra a velký potlesk nejen pro handicapované výtvarníky, ale také pro všechny autory nápadu obrázky vydražit v internetové charitativní aukci Aukro a výtěžek předat v podobě honorářů samotným tvůrcům. Na konci týden trvající aukční bitvy přišla do Asociace TRIGON zpráva, že celková částka činí 28 650 korun. Tříletá Deniska Chodurová, osmiletý Kája Bilčík, čtyřia dvacetiletý Jiří Valtr i ostatních sedm vítězných autorů si ze slavnostního večera Křišťálový kamínek 2010 odneslo nejen šeky s vydraženými částkami, ale také dárky od sponzorů a Evropské komise, které jim předávala

Brigitte Luggin. „Evropská komise se zavázala k propagaci aktivního začlenění a plné účasti lidí s postižením do společnosti. Obyvatelé Evropské unie s postižením patří mezi největší znevýhodněné skupiny obyvatel. Navzdory pokroku během uplynulých posledních let nebyla dosažena požadovaná úroveň plného zapojení obyvatel s postižením do společnosti. Proto se Evropská komise chystá spustit novou Strategii handicapu 2010 až 2020 s určitými činnostmi v různých strategických oblastech, aby se zaručila rovná práva pro lidi s handicapem. Zastupitelé Evropské komise v České republice jsou v tomto ohledu potěšeni, že se stali partnery Evropských dnů handicapu,“ řekla B. Luggin.

Výchova a vzdělávání dětí s poruchou autistického spektra

7. října

Čeští a zahraniční odborníci projednali u kulatého stolu ve Speciálně pedagogickém centru Základní školy Kpt. Vajdy v Ostravě-Zábřehu aktuální otázky a problémy související se současnými trendy v edukaci dětí a mládeže s poruchou autistického spektra a speciálními vzdělávacími potřebami.

„Naše stávající legislativa je nevyhovující zejména pro děti s vysoce funkčním autismem a Aspergerovým syndromem. Do připravované novely školského zákona je

tedy víc než důležité zpracovat potřeby těchto dětí,“ řekla M. Teplá z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Výchova a vzdělávání autistických dětí v Česku, Itálii, Francii i Americe, odkud přicestovali zástupci speciální školy Margaret K. Lewis School z Panama City na Floridě, se v některých aspektech liší. Naprostá shoda však v jednotlivých zemích panuje, pokud jde o snahu děti a mládež s poruchou autistického

spektra vybavit do života větším optimismem, ambiciózností a zodpovědností. Jak uvedla A. Thomas z AFPE (Francie), velmi záleží na kompetencích, aktivitě a inteligenci pracovníků, kteří se handicapovaným věnují. „Před třemi roky se ve Francii uskutečnil celostátní výzkum, v němž se ukázalo, že sice máme k dispozici asi šest tisíc zařízení pro handicapované, ale poměrně malý počet lidí, kteří by v nich chtěli pracovat.“

Handicapovaní mají mít šanci být zaměstnání

Workshop EDH 2010 byl speciálně zaměřen na téma uplatnění dospělých osob s poruchou autistického spektra a pracovní uplatnění respektující charakter postižení lidí s handicapem.

„Samozřejmě se mnohé změnilo v zákonné úpravě, tuto skutečnost nemůžeme opomenout, ale jestliže na trh práce doléhá v současné době ekonomická krize, tak u zdravotně postižených mnohem více. Také možnosti, které mají zaměstnavatelé v rámci zvýhodnění v zaměstnávání osob se zdravotním postižením, nejsou bohužel natolik lukrativní, aby je inspirovaly k jejich zaměstnávání. Ale co osobně vnímám za posledních 20 let jako nesmírný posun dopředu, to je spíše benefit, že lidé si začali všimnout právě zdravotně postižených. Mám dojem, že se mezi zaměstnavateli objevuje stále více těch, kteří do této oblasti vkládají entuziasmus a vztah k postiženým,“ řekla odborná garantka workshopu Olga Krejčířová z Ústavu speciálněpedagogických studií – PF Univerzity Palackého Olomouc.

„Ideálem by bylo, kdyby každý handicapovaný měl šanci být zaměstnán. Ale stůjme nohama pevně na zemi, nemůžeme být dogmatici. Musíme sledovat trendy a technologie na trhu práce a dávat nové příležitosti osobám se zdravotním postižením. Nejvíce se nám daří ve službách. Nejen, že se mohou postižení uplatnit na trhu práce, ale v této oblasti lze upravovat pracovní podmínky. Hodně záleží na typu zdravotního postižení. Jsou profese, kde najde uplatnění zrakově nebo sluchově postižený, ale vůbec nejsou vhodné třeba pro mentálně postiženého. Prostě musíme respektovat jejich schopnosti. Už máme dobré zkušenosti z ústavní péče, kdy klienti domovů pro zdravotně postižené nacházejí možnosti vzdělávání v učilištích a praktických školách. Vše je v lidech a postojích k lidem,“ uvedla Olga Krejčířová, které se podařilo koncipovat na Univerzitě Palackého Olomouc nový studijní obor – speciální andragogiku.

Jůnův statek v Sedleci u Prahy zve na kančí hody

V současné době se ukazuje, že dalšími trendy v zaměstnávání handicapovaných, ale ne jedinými, jsou rekvalifikace garantované úřady práce a sociální podniky. Zatím se v České republice v tomto ohledu stále jen experimentuje, ale příklady dobré praxe už existují. Jedním z nich je nesporně sociální firma Jůnův statek v Sedleci u Prahy. „Provozujeme restauraci, penzion a také malý obchůdek se smíšeným zbožím. Zaměstnáváme 30 osob s duševním onemocněním a 6 s jiným znevýhodněním,“ řekl na workshopu EDH 2010 vedoucí Jiří Novák.

■ Sociální firma není v našich končinách příliš obvyklým jevem. Proč si myslíte, že neexistuje v Česku více podobných subjektů?

No vidíte, a já mám zrovna pocit, že v poslední době vznikají sociální firmy jako houby po dešti. Je to otázka tak zhruba posledních tří let, kdy to začalo, ale v současnosti se objevují další a další. Myšlenka zaměstnávat zdravotně znevýhodněné, snaha samoučivit se a nebýt závislý na podpoře státu je lákavá. Jedním z mnoha důvodů může být i nešťastná grantová politika, kdy finance žadatel získá pouze na rok a zpravidla nepřijdou dříve než v dubnu. A do té doby si musí každý pomoci, jak dokáže. Volné finance produkované sociální firmou mohou tuto díru alespoň částečně zalepit. A ještě něco – provozování sociální firmy asi nejspíš nikdy velký zisk nepřinese. Vždy to bude na pokraji přežití. Zaměstnávání znevýhodněných lidí znamená obrovské náklady, které běžná komerční firma nikdy neřeší. Mám na mysli třeba náklady spojené s administrací, zaučováním a zapracováním zaměstnanců, rozpor mezi mzdou znevýhodněných a jejich výkonností a podobně. Na druhou stranu si myslím, že než transformovat chráněné dílny nebo učit neziskovky podnikat, je účinnější přimět komerční firmy zaměstnávat zdravotně znevýhodněné a stát se tak vlastně sociální firmou. Tím se vyhneme budování

nových takzvaných pracovních ústavů pro handicapované. Navíc business firmy podnikat umějí, neziskovky s tím často mají problémy. Podle mého názoru je lepší poskytnout zdravotně znevýhodněným práci v prostředí běžné firmy. V tom spočívá cíl začleňování handicapovaných do normálního života.

■ Ale proč by to komerční firmy dělaly?

To ať si asi každý zodpoví sám. Já osobně mimo povinnost zaměstnávat na 25 zaměstnanců jednoho zdravotně znevýhodněného jiný důvod neznám. Často je pro firmu jednodušší zaplatit pokutu a o nic se nestarat. Opravdu ale chybí uzákonění pojmů jako sociální firma, sociální podnikání. Jakákoli komunikace s úřady bývá v tomto směru velmi komplikovaná. Celá státní správa tyto pojmy nezná a neví, jak s nimi zacházet. To je také jeden z důvodů, proč jsme byli u zrodu platformy sociálních firem.

■ Zaměstnáváte celkem velký počet lidí. Kde a na čem to nejvíc v takové sociální firmě vázne?

Právě na tom zaměstnávání znevýhodněných. Respektovat znevýhodnění. Najít mantinely, v kterých se může zdravotně znevýhodněný pohybovat tak, aby svou práci zvládal. Každodenní boj s nemocností. Snaha vyjít zákazníkům vstříc, přestože výkonnost lidí je podstatně nižší. Navíc veškeré naše podnikání je průhledné a transparentní. Nevytváříme černé fondy, netajíme příjmy, odvádíme daně, vše je legální a čisté - to není často v Čechách obvyklé, a to nás také znevýhodňuje před konkurencí.

■ Chystáte nové projekty? Budete rozšiřovat služby?

V podstatě pořád něco plánujeme. Příští týden se na statku uskuteční kančí hody. Samozřejmě musíme mít

příklad dobré praxe

kance se šípkovou omáčkou a kance se zelím. Provozně doděláváme rekonstrukci kuchyně restaurace a výčepu. Chystáme instalaci nové úpravní vody. Jinak v nejbližší době plánujeme rozšíření provozu prádelny a s tím související navýšení obrátu. Přijímáme dva nové pracovníky, oba na nově vzniklá pracovní místa. Chceme zlepšit náš marketing a výrazněji proniknout do business sektoru. Začínáme pracovat na atraktivní nabídce našich služeb pro firmy a zákazníky. Doděláváme okolí objektu. Pořád se něco děje.

■ Kdybyste se měl rozhodovat dnes, byl byste i po zkušenostech, které máte, vedoucím sociální firmy?

Letos vám mohu odpovědět – ano, jsem rád vedoucím sociální firmy. Ale týká se to letošního roku. Loni jsme si prošli krizí, kdy jsem měl pocit, že už toho bylo dost. Na druhou stranu nás všechny obtíže a problémy posílily a postrčily dopředu.

4.-8. října

Italové nakoupili frgály pro klienty muglinovského stacionáře

Účastníky Evropských dnů handicapu 2010 nečekaly v Ostravě jen semináře a workshopy. Pobyt v moravskoslezské metropoli jim organizátoři zpestřili výlety, exkurzemi a návštěvami. Zahraniční i domácí hosté EDH 2010 se podívali do Dětského rehabilitačního stacionáře při Městské nemocnici Ostrava, prohlédli si také zařízení Kliniky léčebné rehabilitace místní fakultní nemocnice. Zájemci měli možnost seznámit se i s výukou handicapovaných dětí na jednotlivých stupních škol, a to přímo v Mateřské škole Čs. Exilu, Základní škole Kpt. Vajdy a Střední škole Zdeňka Matějčka.

V nabitém programu si našli čas například na celodenní výlet do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm. Ten si

užila zejména italská skupina účastníků EDH. Nejen, že zavítali do dřevěného městečka a poobědvali valašskou klasiku, ale cestou zpět se zastavili i na kozlovický krmáš. Kozlovice a Hukvaldy byly ostatně cílem jiné, šestatřicetičlenné mezinárodní výpravy. Podle organizátorky akce Hany Navrátilové si prohlídku obecní školy i oběd v pivovaru všichni náramně pochvalovali: „Všem se výlet natolik líbil, že ho zakončili nákupem frgálů pro klienty muglinovského stacionáře. Navázali nová přátelství a už teď se nemohou dočkat, až se zase uvidí,“ uvedla zástupkyně občanského sdružení Modrý motýlek, které se zaměřuje na volnočasové aktivity handicapovaných dětí a mládeže.

TRIGON

neziskový

sektor

fundraising

autistické
spektrum

sociální

podnikání

personalistika

EDH

daňové asignace

XVIII. ročník

partneři a sponzoři

PRECIOSA

Zvláštní poděkování patří všem spolupracujícím organizacím a firmám z České republiky a zemí Evropské unie.

mediální partneři

ČESKÁ TELEVIZE

ČESKÝ ROZHLAS
OSTRAVA
99.0 FM • 105.3 FM • 107.3 FM

Sborník EDH 2010 byl vydán za finanční podpory PCV Alfa s.r.o. - velkoobchod s materiály pro výstavbu a opravy inženýrských sítí, Ostrava a společnosti Partners.

www.asociacetrigon.eu

Asociace TRIGON
Skautská 1045
708 00 Ostrava-Poruba